

Pregó de Festa Major
Saló de Plens
Reus, dimarts 24 de juny de 2003
Andreu Buenafuente

Molt bona tarda a tothom.

Senyor alcalde: espero que em permeti, per començar, que només per un dia capgiri els cànons clàssics del protocol. Així doncs, primer: autoritats; i després: reusencs, gràcies per convidar-me a pronunciar el pregó de la festa major.

Estic convençut que m'han escollit en qualitat d'exalumne de La Salle i que no hi ha tingut res a veure la meva feina actual com a humorista en la televisió pública catalana que, ja de pas, els recordo que costa a cadascun de vostès 4.000 peles l'any. Sembla una quantitat important, però recordin que avui en dia ja no pots sopar amb cara i ulls per menys d'això. Per cert que, si m'han escollit com a exalumne, també haurien de saber que no tinc el BUP aprovat. La meva escassa formació acadèmica l'he complementat a base de mirar la televisió, llegir els diaris, escoltar Enric Tricaz, seguir atentament els plens d'aquest insigne ajuntament... I, una vegada (ho recordo com si fos ara) vaig anar al Centre de Lectura aprofitant que anava al Bartrina.

El meu cas personal demostra que "qualsevol" persona pot fer el que es "proposi". No posaré exemples, però a la vista estan. Només cal veure el president de govern que tenim.

Si no fos nascut en aquesta ciutat, els arguments bàsics del pregó serien si Gaudí era de Reus o de Riudoms, si Tarragona és més gran o si el carnaval ja no és el que era. Però no ho faré, perquè sóc d'aquí, i tots els reusencs sabem que, efectivament, Gaudí era de Reus o de Riudoms, Tarragona és més gran i el carnaval ja no és el que era. Per tant, tòpics fora.

Jo treballo en una "cosa" que es diu El Terrat. No me la feu definir. És una "cosa", és una manera de fer. I jo no sé si sóc el reusenc modèlic, o si tindrè un carrer quan em mori..., no sé, un d'aquests nous que fan per allà a la carretera de Riudoms, si queda lloc per a un carrer entre un supermercat i un altre... Però jo ho desaconsellaria, perquè Buenafuente és massa llarg per a una plaça de carrer, i després queden les lletres massa juntes. Prim, això és un nom. De carrer, de passeig, de plaça i de pàrquing subterrani. Per cert, que a Reus tenim el passeig de Prim i el carrer Ample, que ni el passeig és Prim ni el carrer és ample.

Bueno. De fet, avui estic fent el pregó de Sant Pere i avui no és Sant Pere: és Sant Joan. Així som els de Reus. Tenim una certa tendència a fer exactament el que no s'espera de nosaltres. D'això en podríem dir transgressió, innovació o, com diu un amic meu, ganes de tocar els collons. Una expressió molt nostra i molt practicada.

Estava parlant del Terrat i de la meva condició de reusenc. Volia dir que, d'alguna manera, crec que el tarannà de Reus sempre ha impregnat el propi tarannà del Terrat, i, per tant, de la nostra feina. De fet, el primer terrat que vaig conèixer físicament va ser un de molt proper a aquí, que donava a la plaça Mercadal i al carrer del Vidre. Aquell va ser el meu primer Chiquipark. No tenia tobogans de cinc metres ni piscines de boles, però sí que tenia un pal d'aquells que en una part tenia un cap de cavall i a l'altra, una roda. Allò, per mi, de petitet era una cavall. Quan vaig veure que els cavalls de veritat no tenien rodes, em vaig frustrar. Jo crec que ets madur quan descobreixes que, a la vida, no hi ha rodes als pals, sinó pals a les rodes.

Des d'aquest terrat, damunt de cal Tomàs Barberà, intuïa un Reus intens. Intuïa el centre, el melic de la ciutat. Intuïa un Reus viu, treballador, acomodat i segur de si mateix. Dic que des del terrat "intuïa" tot això; només ho intuïa, no ho "veia", perquè era molt petit i no em podia enfilat a la barana.

Quan ja vaig ser prou alt per veure els altres terrats, ja vivia a la plaça d'Almóster. Allí es respirava un altre Reus, el perifèric, un Reus en creixement. Aquest era un Reus igual de viu, però més inconformista, més incorrecte, més gamberro. Jo crec que la meva manera de veure l'humor i, en definitiva, la vida, em ve de la suma d'aquests dos terrats on vaig passar hores i hores i hores de la meva infància. A part, quan vius a prop d'un terrat a Reus saps que si fa vent no dormiràs en tota la nit: aquest element és el que justificaria que, a part de tot això, també he quedat una mica tocat de l'ala. En serio: el soroll de les ventades a les

nits m'afectava tant que ens trobàvem tots els veïns desperts al replà de l'escala, tots en pijama i parlant com el Pocholo.

Tot i amb això, mai he hagut d'ingressar al Pere Mata, malgrat alguns comentaris insidiosos que van córrer al seu moment. Suposo que si estem d'acord que som gamberros, també hem d'acceptar que de vegades podem ser desagradables. I, en alguns casos, uns malparits. Però això no té res a veure amb ser reusenc: d'aquests n'hi ha a tots els puestos del món.

No sé qui va dir una vegada la frase "El món de Reus és el món". Crec que va ser Jordi Pujol. Com que no ho sé segur, l'hi atribueixo a ell, que com que ha dit tantes frases a la vida, igual una és aquesta. Pujol o Pedro Ruiz. Un dels dos, segur. EL MÓN DE REUS ÉS EL MÓN. Jo primer no l'entenia, aquesta frase: creia que volia dir que Reus és rodó, com el món. I és que és veritat. Reus és rodó, una mica com els seus darrers alcaldes. No us hi heu fixat? Reus és rodó. Mireu un mapa de Reus, i és com fer cercles concèntrics que es van obrint: el centre és la plaça Mercadal, i si vas fent rodones, primer hi ha els ravals, després els passejos, després les rondes... Que no saps si mires el mapa de Reus o el logo de Balay.

I després ens queixem del trànsit de Reus. Que jo crec que no està mal. Si t'agraden els trànsits caòtics, el de Reus no està mal. Però, per què caòtic? Coi, perquè Reus és rodó: és l'efecte rentadora.

I a part de ser rodó, encara hi posen rotondes. Vinga rotondes, vinga rotondes... Un dia d'aquests posaran rotondetes petites a les voreres, per als vianants, que sortiràs a passejar i arribaràs a casa marejat com una sopa de tant de girar. És una manera concèntrica de viure la vida. Per aquest motiu som els millors fent ballar els gegants.

No voldria semblar pessimista en aquest dia tan important en què tenia previst fer pont. La cosa està millorant molt, que consti. Home, ara ho hem vist a les eleccions municipals: devem estar contents. Tot s'ha quedat igual! Els mateixos regidors per tots els partits! Si les eleccions del Barça s'arriben a fer a Reus, el Joan Gaspart es torna a presentar, segur!

Però és curiós, això, no? Que s'hagi repetit exactament el resultat de quatre anys abans... I jo em pregunto: si ja ens estava bé, perquè no ens trucàvem tots abans de les eleccions i quedàvem així? No, ho dic perquè amb el bo que feia aquell dia... Ens fem un truc, ho parlem, "a mi ja m'està bé, i a tu?", "a mi

també, tu", "jo espera't que ho parlo amb la senyora... Rossita, que ho deixem així?... diu que sí", doncs ja està. Es truca a la junta electoral central del món i es diu: "Escolti, que els de Reus no votarem, que ho volem tot igual", i tots a la platja. Antidemocràtics? No: ben avinguts.

Però vaja: jo ara suposo que la frase "El món de Reus és el món" vol dir, en el fons, que el que es troba aquí es troba a tot arreu, i el que es troba a tot arreu es troba aquí. Complicat? Sí. Vull dir que tots tenim coses per aportar-nos. I jo a vegades em pregunto: què he aportat, jo? Ja està, només m'ho pregunto. Però si m'obliguen a contestar-ho, que ningú m'hi obliga, diria que igual he aportat a altres llocs una manera de ser, la d'aquí, la de Reus. Us asseguro que quan vaig arribar a Barcelona fa 12 anys, vaig notar una certa curiositat al meu voltant: QUE PINTA UN PAIO DE REUS AMB ULLERES, AQUÍ AL MIG DEL PASSEIG DE GRÀCIA? Sort que el director de la ràdio, Josep Maria Martí, també és del poble i va evitar que hagués de donar explicacions. Gràcies, Martí.

Jo crec que tenim un caràcter propi. Un caràcter que jo entenc foteta, malparlat i sardònic de la gent de Reus i, en general, de la gent del sud. No oblidem que el sud sempre li veu les vergonyes al nord centralista. Li veu el cul per sota les faldilles i això sempre marca molt. A més, en el meu cas, s'hi ha d'afegir la meva sang andalusa. O sigui, que sóc un xarnego. Dit això, voldria recordar tots aquells que van arribar a Reus fugint de la misèria o de la guerra i van trobar un bon lloc per viure, tenir fills i prosperar. Perquè sento informar-los que jo no sóc DE REUS DE TOTA LA VIDA. Tampoc crec en els localismes integristes. Crec en els llocs tolerants, oberts i que només són propietat d'aquells que se'ls estimen.

I per què tenim un caràcter propi? No ho sé. Digue-li l'aire del mar proper, digue-li la pudor de les químiques i les nuclears, digue-li la pudor de tocino d'algunes granges, digue-li la pudor de tocino dels que van decidir posar aquí les químiques i les nuclears... No em facis dir per què, però som d'una pasta determinada. Directes, incisius, incorrectes i amb molt de sentit de l'humor, que moltes vegades fem servir segurament com a autodefensa. Perquè durant molt de temps els d'aquí ens hem sentit com si, per als de dalt, el peatge del Vendrell no fos un peatge sinó una frontera.

Ara aquesta realitat ha canviat, crec. I vull pensar que des del Terrat igual hi hem ajudat una miiiiica. Que no és així? Bueno, i què? Jo ho vull pensar, no? Doncs ja està.

Però no voldria tampoc pintar un quadre massa bucòlic. Perquè ni tan sols sé si "bucòlic" és la paraula. Tinc la impressió que la ciutat millora, que anem fent bé, però que encara ens falta aquell "clec" que ens faci trempar. Vull dir que a Reus han de passar coses, tu. Que s'hi està bé, que és una ciutat còmoda, que si qualitat de vida... Vale, però no ens hauríem d'apalancar mai amb això. Perquè una ciutat sigui viva, no n'hi ha prou que ho estigui: s'ha de sentir viva. I per a això cal que es mogui, que inventi, que imagini, que sorprengui, que arrisqui, que la cagui i que ho torni a provar. Només així ens sentirem actius, capaços... Líders. Tots estem orgullosos de ser de Reus, però mai hem d'oblidar que necessitem continguts perquè aquest orgull creixi cada dia.

Gràcies per convidar-me a encendre la tronada, però, de veritat, no calia. Estic cagat. És un honor i tot el que vulguis, però estic jinyat. I si falla? Sí, ja ho sé, que està molt ben preparat i que són gent experta. Vale, tot el que vulguis. Però... I si falla? I si s'escapa una espurna i em crema els pantalons? Han de saber que aquests pantalons els he pres de la tele sense permís. Bueno, allò que diem del caràcter de REUS. Jo sóc molt aprensiu, i aquestes coses del foc... A mi sempre m'han dit que no he de jugar amb foc. M'ho diuen sobretot quan fem programes en campanya electoral.

Però no passa res: l'honor d'encendre la tronada està per damunt de tot. Ara, també us diré una cosa: jo, quan era petit i vivia aquí al Mercadal, com us he explicat abans, jo aquest honor no l'entenia. No admirava el que encenia la tronada. És més: en lloc d'admirar-lo, em recordava de tota la seva família. Perquè a cada tronada els quadres del menjador es penjaven sols al lavabo. Sí, sí. Tremolava tant la casa que entrava al banc de Santander, passava per cal Coder i tornava a puesto! I amb tota la fruita liquada!

Era un nen: no ho entenia. Ara sí. I insisteixo: si som els tios que s'han inventat aquest tro, vol dir que tenim trons. I que, per descomptat, podem inventar-nos molts altres tipus de trons, i que petin igual de fort.

I què voleu que us digui de la festa major. La Mulassa, la Vitxeta, el drac, jo què sé. Si ho sabeu tot. Només una cosa: disfrutem-la, coi. Que a Reus tenim la sort que ens cau en una època on ja comences a ensumar les vacances. Final de temporada, final de curs... És el moment de descansar, tu, que ja hem fet prou feina, i a més enguany fa molta calor.

Doncs això: m'acomio de vosaltres desitjant que gaudiu de tots els actes del programa de festa major, excepte els d'aquesta nit, on crec que el més aconsellable és quedar-se a casa i mirar "Una altra cosa", un programa d'humor que fan a TV3. El d'avui és molt interessant, perquè és l'últim de la temporada, i és en rigorós directe. Bueno, rigorós rigorós... Avui figura que el presentador, que sóc jo, no sap res del que li passarà durant el programa. Però tenint en compte que falta una hora escassa perquè comenci i estic a Reus, em sembla que els que no saben què passarà són tots els altres.

Gràcies a tots. Bones festes.